

## Nr 42

*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av proposition om sekretess vid familjerådgivning m. m. jämte följdmotion.*

### Ärendet

I detta utlåtande behandlas proposition nr 117 samt följdmotionen II: 1222 av fru Holmqvist och herr Björk i Påarp (båda s).

### Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en förstärkning av sekretesskyddet inom den statsunderstödda familjerådgivningen. Enligt förslaget skall handlingar i familjerådgivningsärenden i princip inte kunna lämnas ut utan samtycke av den radsökande. Vidare skall kurator vid familjerådgivningsbyrå och hans medhjälpare undantas från vittnesplikt på samma sätt som advokater, läkare m. fl. och deras biträden. Ändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 januari 1970.

Två lagförslag framläggs: *dels* ett förslag till lag om ändring i lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar (»sekretesslagen»), *dels* ett förslag till lag om ändring i rättegångsbalken. Tillägg föreslås till 14 § sekretesslagen och till 36 kap. 5 § rättegångsbalken. Lagförslagen framgår av vänsterspalten i utskottets hemställan.

### Motionen m. m.

Motionärerna påpekar att lagförslagen inte omfattar vissa familjerådgivningsbyråer med kommun eller landstingskommun som huvudman, nämligen sådana som inte erhåller statsbidrag. Som exempel nämns Malmöhus läns landstings familjerådgivningsbyrå och Stockholms stads huvudbyrå.

Motionärerna föreslår att lagförslagen — i stället för de kursiverade orden i vänsterspalten nedan — skall avse »sådan familjerådgivning, som

drives av kommun eller landstingskommun», resp. »kurator för sådan familjerådgivning, som drives av kommun eller landstingskommun».

Utskottet har i anledning av motionen verkställt ytterligare utredning och samrått med vederbörande departement. Det har bl. a. framkommit att familjerådgivning utan statsbidrag bedrivs också av vissa församlingar och kyrkliga samfälligheter. Utskottet har mottagit en skrivelse från samarbetsorganet Sveriges kyrkliga och ekumeniska familjerådgivningsbyråer, som hemställt att även verksamhet som drivs av kyrklig kommun skall hänföras under lagstiftningen.

### Utskottet

Utskottet har ingen erinran mot att sekretess och begränsning av vittnesplikten införs för familjerådgivningsverksamhet på sätt proposition nr 117 åsyftar. Lagreglerna bör emellertid ges ett något vidare tillämpningsområde. De bör även omfatta dels, som hemställts i motionen II: 1222, all familjerådgivning med kommun eller landstingskommun som huvudman, dels sådan verksamhet som bedrivs av församling eller kyrklig samfällighet, oavsett om statsbidrag utgår. I enlighet härmed föreslår utskottet,

att riksdagen i anledning av proposition nr 117 och motionen II: 1222 för sin del antar nedanstående, som »utskottets förslag» betecknade lagförslag:

*(Propositionens förslag)*

*(Utskottets förslag)*

#### 1) Förslag

till

*Lag*

*om ändring i lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar*

Härigenom förordnas, att 14 § lagen den 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

#### 14 §.

Handlingar vilka av läkare eller hos socialstyrelsen eller på läkares eller styrelsens föranstaltande upprättats till utredning i mål eller ärende hos domstol eller i ärende som

Handlingar vilka av läkare eller hos socialstyrelsen eller på läkares eller styrelsens föranstaltande upprättats till utredning i mål eller ärende hos domstol eller i ärende som

*(Propositionens förslag)*

avses i giftermålsbalken; handlingar vilka upprättats vid psykologisk undersökning som utförts för forskningsändamål eller i samband med inskrivning av värnpliktiga eller yrkesvägledning, arbetsvård eller omskolning eller i ärende om anställning eller upphörande av anställning hos myndighet eller i ärende om uttagning av anställd hos myndighet till viss utbildning eller tjänstgöring; läkarutlåtanden i ärenden om statlig personalpensionering; handlingar i ärenden rörande hälsovård, sjukvård, socialhjälp, understöd vid barnsbörd, samhällets barnavård och ungdomsskydd eller eljest barnavårdsnämnds och barnavårdsmäns verksamhet, *sådan familjerådgivning som står under statlig tillsyn*, rätt för enskilda att inköpa alkoholhaltiga drycker, behandling av alkoholister eller eljest nykterhetsnämnds verksamhet, folkpensionering eller eljest pensionsstyrelsens eller pensionsnämnds verksamhet, försäkring för olycksfall i arbete eller eljest riks-försäkringsanstaltens eller försäkringsrådets verksamhet, tillsyn å understödsföreningar, hjälpverksamhet vid arbetslöshet; så ock handlingar i ärenden rörande kontroll å utläningar, som här i riket vistas eller hit söka tillträde, må i vad de angå enskilds personliga förhållanden, icke utan hans samtycke till annan utlämnas tidigare än sjuttio år efter handlingens datum. Även utan sådant samtycke skall dock handling som nu sagts utlämnas, om, med hänsyn till det ändamål för vilket utlämnande

*(Utskottets förslag)*

avses i giftermålsbalken; handlingar vilka upprättats vid psykologisk undersökning som utförts för forskningsändamål eller i samband med inskrivning av värnpliktiga eller yrkesvägledning, arbetsvård eller omskolning eller i ärende om anställning eller upphörande av anställning hos myndighet eller i ärende om uttagning av anställd hos myndighet till viss utbildning eller tjänstgöring; läkarutlåtanden i ärenden om statlig personalpensionering; handlingar i ärenden rörande hälsovård, sjukvård, socialhjälp, understöd vid barnsbörd, samhällets barnavård och ungdomsskydd eller eljest barnavårdsnämnds och barnavårdsmäns verksamhet, *sådan familjerådgivning som drives av kommun, landstingskommun, församling eller kyrklig samfällighet*, rätt för enskilda att inköpa alkoholhaltiga drycker, behandling av alkoholister eller eljest nykterhetsnämnds verksamhet, folkpensionering eller eljest pensionsstyrelsens eller pensionsnämnds verksamhet, försäkring för olycksfall i arbete eller eljest riks-försäkringsanstaltens eller försäkringsrådets verksamhet, tillsyn å understödsföreningar, hjälpverksamhet vid arbetslöshet; så ock handlingar i ärenden rörande kontroll å utläningar, som här i riket vistas eller hit söka tillträde, må i vad de angå enskilds personliga förhållanden, icke utan hans samtycke till annan utlämnas tidigare än sjuttio år efter handlingens datum. Även utan sådant samtycke skall dock handling som nu sagts utlämnas,

*(Propositionens förslag)*

åstundas och omständigheterna i övrigt, trygghet kan anses vara för handen, att det ej kommer att missbrukas till skada eller förklenande för den vilkens personliga förhållanden i handlingen avses eller för hans nära anhöriga. Vid utlämnande böra erforderliga förbehåll göras.

Angår handling, — — — — — annan person.

Vad i — — — — — om kastrering.

Uppgifter och — — — — — om socialregister.

*(Utskottets förslag)*

om, med hänsyn till det ändamål för vilket utlämnande åstundas och omständigheterna i övrigt, trygghet kan anses vara för handen, att det ej kommer att missbrukas till skada eller förklenande för den vilkens personliga förhållanden i handlingen avses eller för hans nära anhöriga. Vid utlämnande böra erforderliga förbehåll göras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1970.

2) *Förslag*

till

*Lag**om ändring i rättegångsbalken*

Härigenom förordnas, att 36 kap. 5 § rättegångsbalken skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

36 kap.

5 §.

Ämbets- eller tjänsteman — — — — — iakttaga tystnad.

Ej heller må advokat, läkare, tandläkare, barnmorska, *kurator för sådan familjerådgivning, som står under statlig tillsyn*, eller deras biträden höras angående något, som på grund av denna deras ställning förtrotts dem eller de i samband därmed erfarit, med mindre det är i lag medgivet eller den, till vilkens förmån tystnadsplikten gäller, samtycker därtill.

Ej heller må advokat, läkare, tandläkare, barnmorska, *kurator vid familjerådgivningsbyrå, som drives av kommun, landstingskommun, församling eller kyrklig samfällighet*, eller deras biträden höras angående något, som på grund av denna deras ställning förtrotts dem eller de i samband därmed erfarit, med mindre det är i lag medgivet eller den, till vilkens förmån tystnadsplikten gäller, samtycker därtill.

( <i>Propositionens förslag</i> )	( <i>Utskottets förslag</i> )
Rättegångsombud, biträde — — — — —	må yppas.
Utan hinder — — — — —	två år.
Om tystnadsplikt — — — — —	förhållanden erfarit.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1970.

Stockholm den 25 november 1969

På konstitutionsutskottets vägnar:

GEORG PETTERSSON

---

*Närvarande:*

från f ö r s t a kammaren: herrar Georg Pettersson (s), Erik Olsson (s), Harald Pettersson (cp), Sörlin (s), Hernelius (m), Svenungsson (m), Nyquist (s), Norberg (s), Lindblad (fp) och Richardson (fp); samt

från a n d r a kammaren: herrar Larsson i Luttra (cp), Adamsson (s), Nilsson i Östersund (s), fru Thunvall (s), herrar Johansson i Trollhättan (s), Boo\* (cp), Nelander (fp), Andersson i Billingsfors (s), Jonsson\* i Mora (fp) och Carlshamre\* (m).

---

\* Ej närvarande vid justeringen.